

Onderwijskansenakkoord

Midden-Groningen 2023-2026

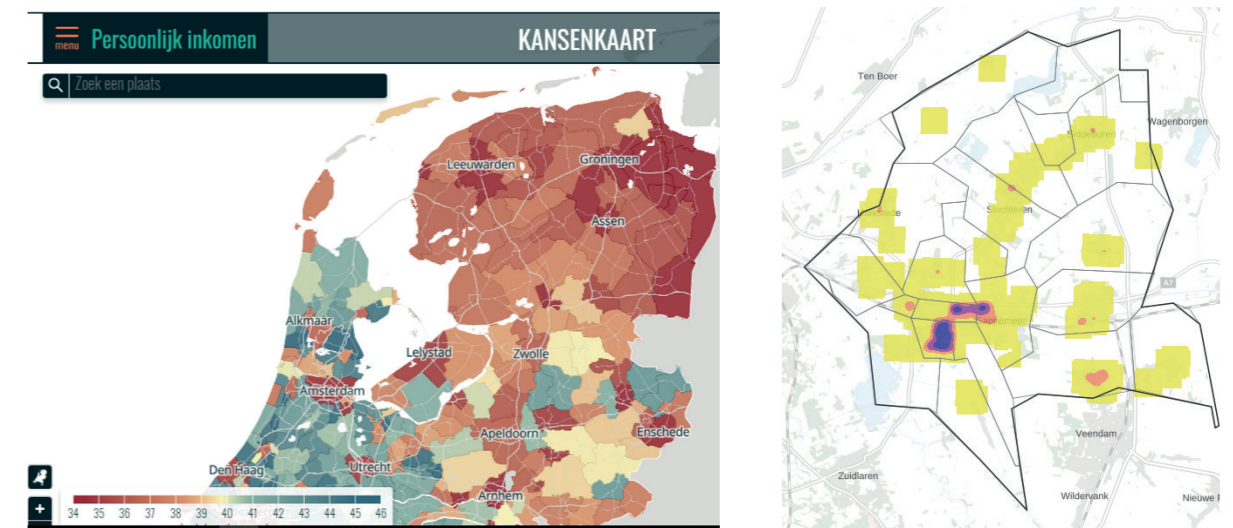
**gemeente
Midden-Groningen**

INLEIDING

Alle kinderen en jongeren hebben recht op gelijke kansen in het onderwijs.
We vinden het belangrijk dat alle kinderen zich optimaal kunnen ontwikkelen.

Kansengelijkheid is de afgelopen 10 jaar in het onderwijs en opvang afgenomen.
Positieve investeringen als de invoering van voorschoolse educatie wegen niet op tegen negatieve tendensen zoals: toegenomen armoede in gezinnen en een gemiddelde kwaliteitsdaling op scholen met veel kinderen uit lage SES-gezinnen.
De scholensluiting als gevolg van Corona heeft de gelijke kansen verder doen afnemen.
Een brede en gezamenlijke aanpak is nodig om die tendens om te buigen.

(Startsituatie Midden-Groningen, maart 2022, Oberon en cijfers Leergroeirapportage NCO)

In 2022 hebben we met het onderwijs, de kinderopvang, bibliotheek, welzijn en (gezondheids) zorg nagedacht over wat nodig is om onderwijsachterstanden gezamenlijk aan te pakken. Dit heeft geresulteerd in een Koersdocument Gelijke onderwijskansen Midden-Groningen en 2 Werkplannen Gelijke Kansen Midden-Groningen 0-12 en 10-18 jaar, sept 2022. In dit document zijn de opbrengsten uit het koersdocument en de werkplannen vertaald naar een onderwijskansenagenda met een gedeelde missie en met uitgangspunten en actielijnen voor de komende beleidsperiode.

We stellen de volgende missie vast:

“We bevorderen kansengelijkheid zodat alle kinderen opvang en onderwijs krijgen waarin hun mogelijkheden optimaal worden gestimuleerd.”

Met het vaststellen van deze agenda/dit akkoord spreken we uit om de handen ineen te slaan zodat we kansengelijkheid kunnen bevorderen met aandacht voor thuis, school en de leefomgeving. Met “we” bedoelen we de deelnemers aan de Lokale Educatieve Agenda: gemeente, schoolbesturen VVE aanbieders, bibliotheek, Jeugdgezondheidszorg GGD, Kwartier Zorg & Welzijn.

De deelnemers onderschrijven de uitgangspunten en doelen en dragen hier vanuit de eigen verantwoordelijkheid aan bij, in beleid, uitvoering en communicatie.

*Ligt de ene weg vol drempels is de andere geplaveid
De een moet harder lopen terwijl de ander wordt gedragen
Zo heeft dus de één voorsprong en de ander een achterstand
Je hebt de klas dus op de dansvloer maar ze dansen niet dezelfde dans
En hoe bied jij dat kind zonder dat voorrecht evengoed diezelfde kans..*

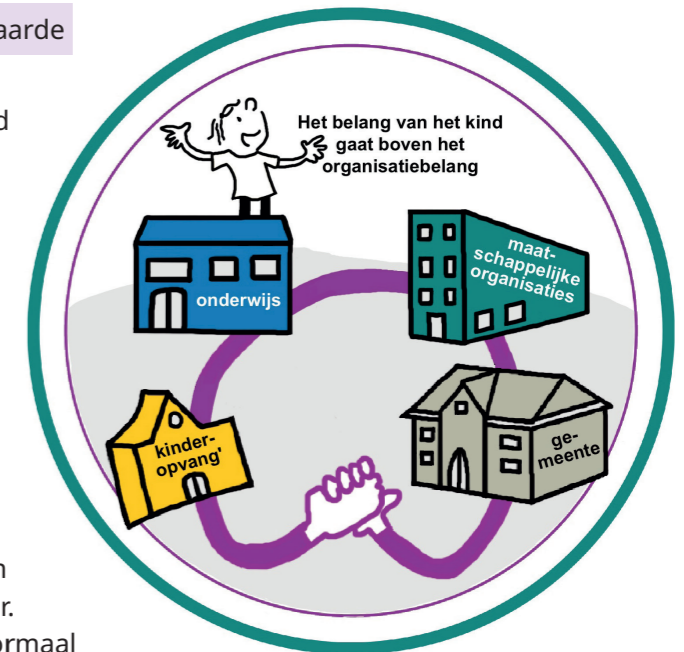
▲ (Passage uit gedicht van Stadsdichter van Arnhem)

UITGANGSPUNTEN

Verbinding en samenhang zijn een voorwaarde

Het belang van kinderen gaat boven het organisatiebelang. Om de kansengelijkheid in het onderwijs te vergroten werken alle partners in en rond een kindcentrum of school samen aan een doorgaande ontwikkeling van kinderen. We zorgen voor een goede overdracht van informatie en soepele overgangen van peuteropvang naar basisschool en het VO. We investeren in de verbinding met ouders, kinderen en hun omgeving. Bij ondersteuning aan kinderen wordt samengewerkt tussen betrokkenen uit het onderwijs, opvang, welzijn en zorg. Dat vraagt ook om een investering in de verbinding met elkaar. Samenwerken en kennisdelen wordt als normaal ervaren. Om hiervoor de randvoorwaarden te scheppen

werken onderwijspartners en andere betrokken partners ook samen op bestuurlijk niveau. Het Lokale Educatieve Overleg (LEA) is het bestuurlijk platform voor de bestuurlijke samenwerking op dit thema. Dit kansenakkoord vormt de inhoudelijke agenda voor dit overleg.

We hebben hoge verwachtingen van kinderen en elkaar

Elk kind en elke jongere krijgt de kans om te ontdekken waar het goed in is. We hebben hierbij hoge verwachtingen van elk kind en stimuleren kinderen om het beste uit zichzelf te halen. Een praktische opleiding is hierbij even waardevol als een wetenschappelijke opleiding. We investeren in het verbreden van de wereld van kinderen en in brede talentontwikkeling zoals techniek, wetenschap, sport en cultuur. We hebben ook hoge verwachtingen van elkaar en ieders verantwoordelijkheid hierin en spreken elkaar daarop aan.

We gaan uit van veerkracht: Hobbels horen erbij

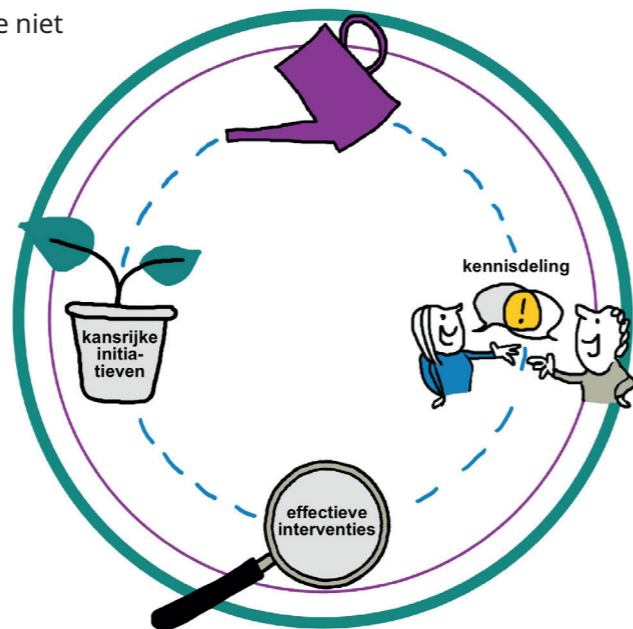
Het is oké als het even niet lukt: "Hobbels horen erbij." We vinden het belangrijk om bij belemmeringen niet onnodig te problematiseren. De vraag: "Wat heeft het kind?" zetten we om in "Wat heeft het kind nodig?" We gaan uit van de sociale en emotionele veerkracht van kinderen en ouders. Waar nodig zorgen we snel voor passende ondersteuning. Wat gewoon kan; gewoon doen en wat anders moet, doen we zo gewoon mogelijk. Waar signalen van zorgen zijn ondernemen we direct actie.

We versterken kansrijke initiatieven, effectieve interventies en kennisdeling

We verstevigen de effectieve lopende aanpakken, bouwen ze uit of organiseren ze anders. Gelijke kansenaanpak in Midden-Groningen vraagt niet om iets radicaals of iets nieuws, maar vooral het sterker maken van bestaande verbindingen/programma's. Gericht op de lange termijn met een duurzame aanpak. Hierbij houden we een lange termijn focus met steeds onze doelstellingen voor ogen. We zijn en blijven met elkaar hierbij ook alert op de effectiviteit van de gekozen aanpakken en nemen met elkaar besluiten over het voortzetten of stoppen van aanpakken die niet effectief blijken.

Er is steeds meer kennis beschikbaar over 'effectiviteit' van opvang/onderwijs en van interventies (bv. www.onderwijskennis.nl). Deze kennis gaan we benutten.

Tot slot valt ook winst en efficiëntie te behalen door niet iedere organisatie zelf het wiel te laten uitvinden, maar door kennis en aanpakken aan elkaar beschikbaar te stellen.

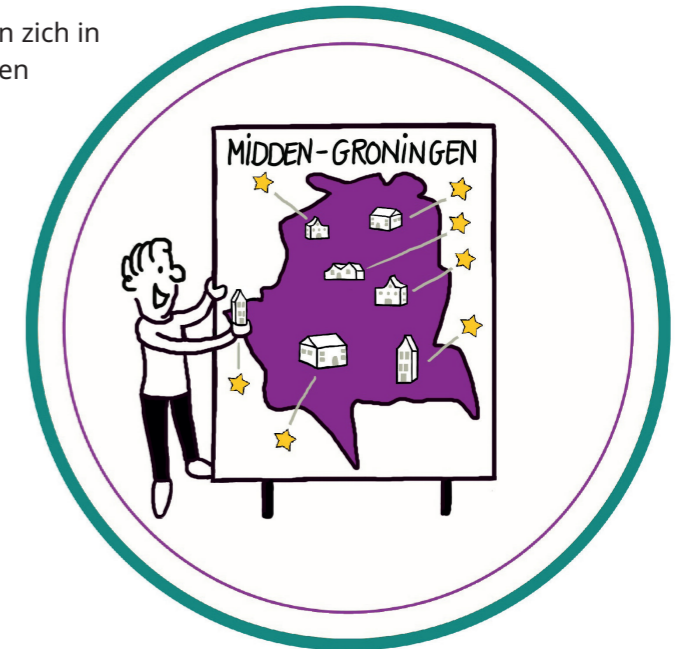
DOELSTELLINGEN

1 DEKKEND AANBOD VAN GOEDE KWALITEIT

1.1 We verstevigen het aanbod (0-6 jaar) en verhogen het bereik

We zorgen voor een dekkend en kwalitatief goed stimulerend aanbod van peuteropvang en voorschoolse educatie.

Kinderopvanginstellingen en scholen zetten zich in om de kwaliteitseisen en ambities te behalen die in het gemeentelijk kwaliteitskader voorschoolse en vroegschoolse voorzieningen zijn opgenomen (Uitvoeringskader en agenda VVE 2023-2027). In de wet staat waar het onderwijs ten minste aan moet voldoen, de onderwijsinspectie bewaakt deze basiskwaliteit. We bieden ruimte voor nieuwe effectieve projecten voor vroegtijdige interventie en versterking zoals een peuter-kleutergroep. We leggen de verbinding met bestaande activiteiten voor de doelgroep -9 maanden tot 2 jaar, zoals Kansrijke Start en Moeders van Midden-Groningen.

Resultaten

Dekkend kwalitatief goed aanbod 0-6 jaar

Acties

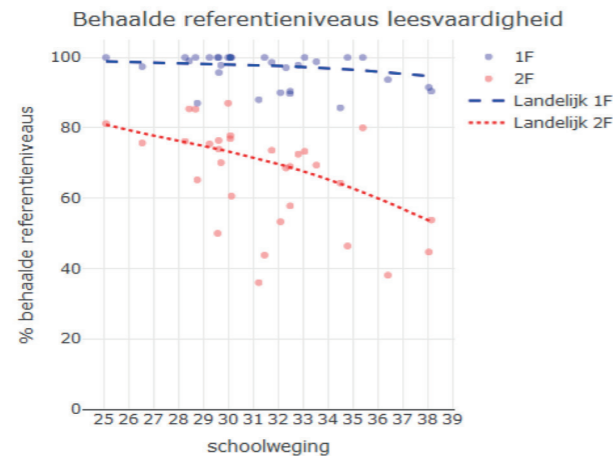
- We voeren het project Kansrijke start uit (Nationaal Programma Groningen (NPG))
- We voeren de afspraken in de uitvoeringsagenda VVE uit (zie hiervoor de Uitvoeringsagenda VVE 2023-2026).
- 11 scholen hebben in 2024/2025 een kwalitatief verrijkte schooldag (Tijd voor Toekomst).
- We geven uitvoering aan pedagogische coaching van Elker en gaan de inzet evalueren en op basis daarvan bepalen of de inzet aangepast moet worden.
- We stellen een subsidie beschikbaar voor intensieve VVE groepen (meer dan 55%) doelgroepkinderen.
- We gaan een analyse maken van doelgroepkinderen met extra ontwikkelingsrisico's en bepalen op basis daarvan of er extra aanbod nodig is.

1.2 We verhogen de taal- en rekenprestaties

Kinderopvanginstellingen en scholen zetten zich in om het taal- en leesonderwijs te verbeteren. De gemeente investeert hierin via de subsidie aan kinderopvanginstellingen en de bibliotheek. Het Rijk gaat via het Masterplan basisvaardigheden een aanvulling doen op het versterken van taal en rekenen. De extra impuls vanuit het Oab budget is gericht op wat aanvullend nodig is op het taal-rekenaanbod.

Door een stevige samenwerking tussen kinderopvang, onderwijs en gemeente willen we het onderwijs versterken en een goed leerklimaat realiseren.

Door te investeren in de inzet van kind-ouder ondersteuners en/of Tijd voor Toekomst op scholen met een hoge schoolweging, realiseren we randvoorwaarden en ruimte voor basisvaardigheden.

Resultaten

- Passend en effectief ondersteunend taal- en rekenaanbod vanuit OAB.
- Hogere opbrengsten op taal en rekenen op langere termijn.

Acties

- Uitvoeren en waar nodig bijstellen taalstimuleringsaanbod vanuit de bibliotheek.
- VVE aanbieders en scholen stellen een VVE plan op waarin de kwaliteitsdoelen voor VVE beschreven zijn.
- Beschikbaar stellen van een subsidiemogelijkheid voor effectieve taalprojecten. De regeling hiervoor wordt in tweede helft van 2023 uitgewerkt.
- We geven uitvoering aan het project "Tijd voor Toekomst". Met de extra middelen kunnen deelnemende scholen extra inzetten op taal en rekenen.
- Met de aanpak kansrijke overstap PO-VO investeren we waar nodig extra in basisvaardigheden.

1.3 We versterken leerkrachten en pedagogisch medewerkers

De belangrijkste factor voor het bevorderen van gelijke kansen is goed en voldoende onderwijspersoneel op (voor)scholen met doelgroepkinderen.

Een aanpak kansengelijkheid vraagt dus om ondersteuning van deze professionals, waarbij het onderwijs en de kinderopvang de regisseurs zijn om duidelijk te krijgen welke ondersteuning nodig is en hoe dit geboden gaat worden. Hierbij houden we ook oog op de zorg rond tekorten van pm'ers en leerkrachten en ongelijke beschikbaarheid van kwalitatief goede pm-ers en leraren.

Schoolbesturen en kinderopvang werken regionaal intensief samen met Pabo's en het mbo en brancheorganisaties om dit aan te pakken.

We beperken ons in het LEA tot de onderwerpen waarin samenwerking binnen Midden-Groningen zinvol of logisch is.

Resultaten

Er zijn voldoende kwalitatief goede professionals in de kinderopvang, in het onderwijs en in het naschools aanbod.

Wat gaan we doen?

Aanvullende lokale afspraken:

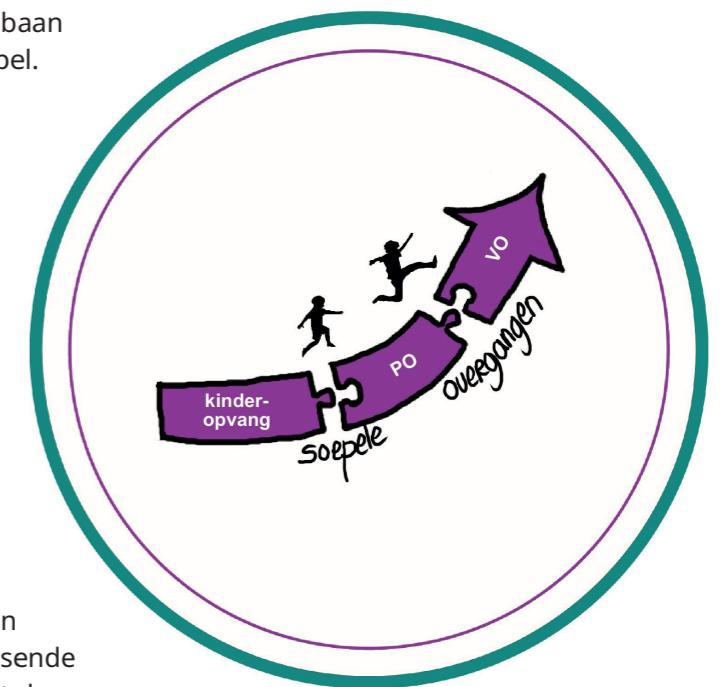
- Periodiek agenderen van thema personeel over Lokale Educatieve Agenda.
- Inzet kind-ouder ondersteuners en Pedagogisch Coaches VVE voor vragen over opvoeden en opgroeien.
- (Positieve) communicatie over onderwijskansenbeleid en onderwijsprojecten in M-G.
- Organiseren van inspiratiebijeenkomsten gericht op samenwerking, kennisdeling/elkaar versterken.

2 DOORGAANDE ONTWIKKELING

We versterken soepele overgangen voorschools-scholen en PO-VO en zorgen voor een sterke doorgaande ontwikkelingslijn.

- Kinderen doorlopen hun schoolloopbaan optimaal; overgangen verlopen soepel.
- Voorschools, schools en naschools aanbod sluit goed op elkaar aan.
- Leerlingen uit het primair onderwijs maken een kansrijke start in het Voortgezet Onderwijs.

De overstap naar een nieuwe school is voor kinderen met hoge potentie en lage thuissteun groter en risicovoller. Ze hebben vaak geen aanvullende ondersteuning en referentiekader vanuit thuis of moeten tegen de stroom in hun weg vinden. Daarom is het van belang hen, waar nodig, hierbij goed te ondersteunen. Een inhoudelijke doorgaande leerlijn en passende ondersteuning is een voorwaarde, zodat de overgang vloeiender voor hen is.

Resultaten

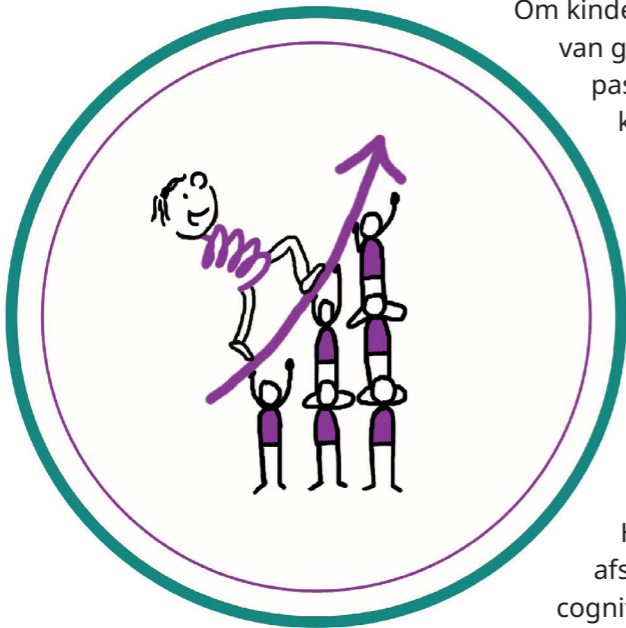
- In 2025 is er op elk kindcentrum minimaal 2 keer per jaar een “Doorgaande-lijn-overleg” en er zijn afspraken over de inhoudelijke samenwerking op onderwerpen als VVE, overdracht kinderopvang-basisschool, ondersteuning, ouderbetrokkenheid en overstap PO-VO.
- Er is een aanpak voor het vergroten van een kansrijke overstap naar het VO.

Acties 2023-2026

- In 2023 werken we een plan uit voor het ondersteunen van de inhoudelijke samenwerking in de kindcentra. We stellen middelen beschikbaar voor de uitvoering hiervan.
- We hebben bij het NPG een nieuwe aanvraag gedaan voor de voortzetting en uitbreiding van het project Tijd voor Toekomst. Met dit project investeren we op betere executieve functies, betere basisvaardigheden, betere gezondheid (fysiek/mentaal) en bewuster worden van jezelf, de ander en de omgeving.
- Er is in februari 2023 een procesbegeleider aangesteld die in overleg met PO en VO een aanpak voor een kansrijke overstap PO-VO uitwerkt. Deze aanpak is in 2024 gereed.

3 PASSENDE ONDERSTEUNING & SOCIALE EN EMOTIONELE VEERKRACHT

Ieder kind en iedere jongere doet mee en heeft indien nodig een integraal passend aanbod van onderwijs en ondersteuning en zorg. Dit komt tot stand in samenhang met ouders, onderwijs, gemeente en ondersteuning (Inclusief onderwijs).

Om kinderen de beste kansen te kunnen bieden is het van groot belang dat zij bij belemmeringen snel passende ondersteuning krijgen. Op deze wijze kunnen belemmeringen vroegtijdig worden aangepakt om zo optimaal van onderwijs te kunnen profiteren. Dit vraagt om goede samenwerking in de ondersteuning rondom een kind en het gezin.

We gaan werken aan een doorgaande, sterke lijn op wat sociaal-emotioneel nodig is voor een kind. Dit vraagt van kinderopvang, zorgondersteuners en onderwijs een eenduidige werkwijze. Hierbij kan gedacht worden aan inhoudelijke afstemming van opbouw en inhoud van niet-cognitieve vakken die aandacht besteden aan competenties zoals sociaal gedrag, samenwerken etc.

We versterken de sociale en emotionele veerkracht van kinderen door een laagdrempelige en preventieve aanpak (op school en opvang) van (lichte) belemmeringen op sociaal emotioneel gebied. Hierbij gaan we kinderopvang, school, thuis en het netwerk in de omgeving nog meer met elkaar verbinden.

Resultaten

Kinderen krijgen snel de juiste ondersteuning krijgen (licht waar mogelijk, zwaar waar nodig).

- Op minimaal 7 kindcentra is een kind-ouder ondersteuner.
- Er is een passend preventief aanbod beschikbaar en dit is vindbaar /overzichtelijk (sociale kaart).
- Binnen elke VO-school en kindcentrum (dorp of wijk) zijn afspraken over samenwerking op het gebied van ondersteuning/zorg.

Acties

- We versterken de samenwerking tussen opvang, onderwijs-, preventie en zorg tussen kinderopvang, school, thuis en netwerk, welzijn/zorg. We faciliteren dit waar nodig.
- We zetten in op de verbinding met de wijk, buurtsportcoaches, jongerenwerk en verenigingen. De Kind-ouder ondersteuners en (coördinator) Tijd voor Toekomst dragen hier al aan bij, dit kan worden versterkt. Waar nodig faciliteren we die samenwerking met behulp van extra coördinatie.
- We zorgen voor collectief preventief aanbod zoals weerbaarheidstraining, jongerenwerk+, Halt en VNN. We maken dit (deels bestaande) aanbod meer inzichtelijk (website/sociale kaart).
- We zetten op kindcentra met veel doelgroepkinderen kind-ouder ondersteuners in.
- We voeren het project Tijd voor Toekomst uit: Met dit project investeren we in betere executieve functies, betere basisvaardigheden, betere gezondheid (fysiek/mentaal) en bewuster worden van jezelf, de ander en de omgeving.
- We voeren de inventarisatie “Eerst brood dan rekenen en taal” uit. De aanbevelingen implementeren we in 2023.
- We voeren het project kansrijke start in het Voortgezet Onderwijs uit.
- We maken duidelijke afspraken over de samenwerking over zorg aan leerlingen tussen onderwijs en zorg.

4 VERGROTEN VAN OUDERBETROKKENHEID

Bij het zorgen voor gelijke kansen voor kinderen betrekken we ouders actief.

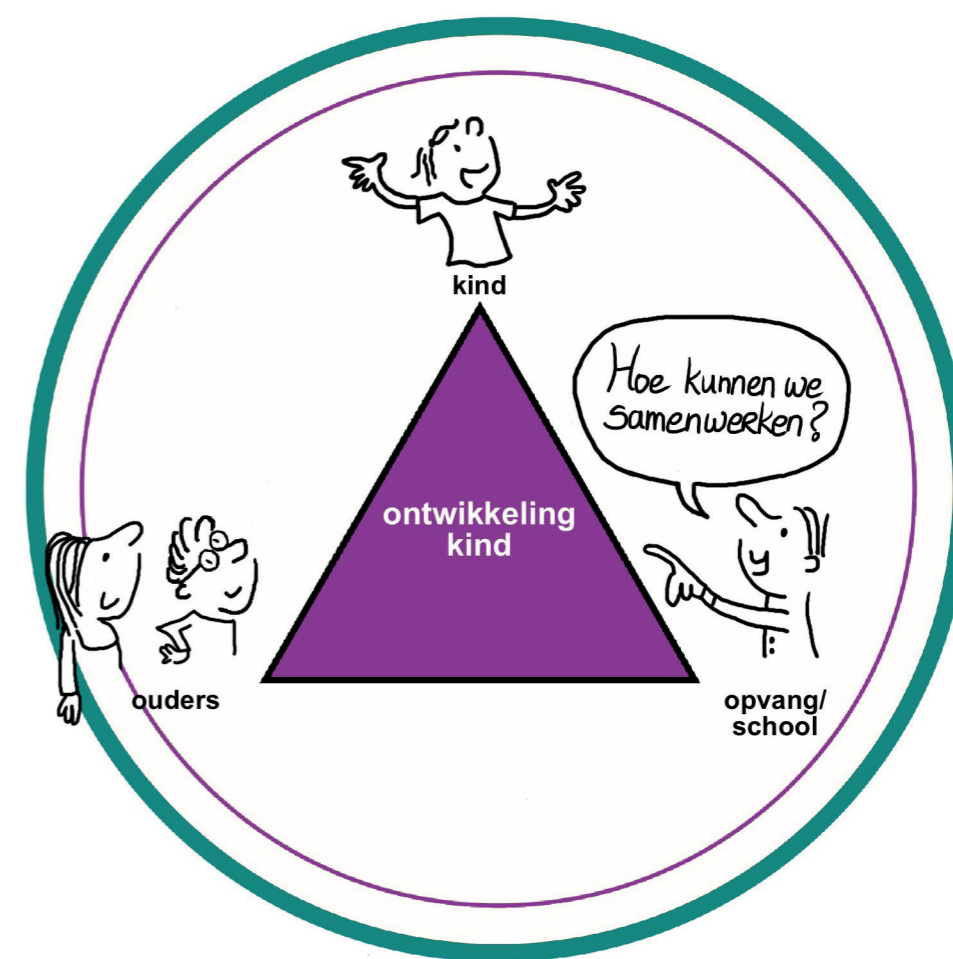
We gaan in gesprek met ouders over hun toekomstbeeld voor hun kind en wat zij daarin kunnen en willen bijdragen. We creëren randvoorwaarden, bijvoorbeeld door ze te ontzorgen, zodat juist ouders versterkt worden om hun kind te ondersteunen. Samenwerking op dit punt versterkt ouderbetrokkenheid. We zetten ook breder in op het betrekken van het netwerk rondom kinderen zoals grootouders, burens, sportclub etc.

Resultaten

- Grotere ouderbetrokkenheid.

Acties

- We bouwen de huidige aanpak VVE thuis verder uit, met oog voor effectiviteit en kennisdeling.
- Ouderbetrokkenheid wordt een vast onderdeel van het "Doorgaande lijn overleg".
- Organiseren van stimulerende activiteiten, ontmoeting en voorlichting door en voor (groot) ouders en de omgeving.

OVERLEG, COMMUNICATIE EN MONITORING

Overleg

Overleg Lokale Educatieve agenda (LEA)

- Deelnemers: bestuurders/directie van onderwijsbesturen, kinderopvang, (gezondheids)zorg, welzijn en bibliotheek.
- Dit akkoord vormt de leidende inhoudelijke agenda voor de Lokale Educatieve Agenda (LEA).
- Het LEA overleg wordt minimaal 2 keer per jaar gevoerd.
- Deelnemers zijn samen verantwoordelijk voor de agenda en de resultaten van dit overleg.

Rol LEA

- Gezamenlijke missie en doelen stellen
- Opdracht verstrekken voor uitvoering
- Elkaar leren kennen en onderling vertrouwen verder uitbouwen
- Communicatie
- Kennis- en datadeling
- Monitoring van de resultaten en terugkoppeling
- Vaststellen beleid
- Sturen op de genoemde uitgangspunten
- Bewaken voortgang uitvoeringsagenda
- Monitoren kengetallen en bijsturen waar nodig

Rol gemeente: problemen identificeren, doelen formuleren, middelen bijeenbrengen, selecteren van partners, faciliteren en stimuleren van netwerken.

Rol bestuurlijk netwerk (deelnemers): gezamenlijk doelen stellen, elkaar leren kennen en onderling vertrouwen opbouwen, communicatie, kennis- en datadeling, monitoring van de resultaten en terugkoppeling.

Klankbordgroep kansenbeleid

Klankbordgroep is een kleine groep bestuurders uit onderwijs en kinderopvang die meedenkt in beleidsvoorbereiding.

VVE overleg

Bestaand overleg over voor- en vroegschoolse educatie en wat daarmee samenhangt met vertegenwoordigers uit de kinderopvang (VVE), scholen, GGD en bibliotheek.

Verantwoordelijk voor de afspraken in de uitvoeringsagenda VVE.

Werkgroep/inspiratiegroep onderwijskansen

- Deze werkgroep heeft de opdracht om de in deze agenda genoemde actielijnen en doelen en resultaten waar nodig nader uit te werken met hierbij een tijdpad en uitvoerders.
- Daarnaast zijn de leden medeverantwoordelijk voor het uitdragen van de visie en denkt de werkgroep mee over hoe we de overkoepelende uitgangspunten in dit akkoord kunnen versterken in de praktijk. Bijvoorbeeld door pilots, kennisdeling en inspiratie, communicatie.

De werkgroep bestaat uit vertegenwoordigers van onderwijs en opvang en voorlopers van bestaande en nieuwe projecten die een goed voorbeeld zijn van de visie. De specifieke rol en de taak van de werkgroep wordt in overleg met de leden nog verder uitgewerkt. Dit geldt ook voor de aansturing hiervan.

Facultatieve werkgroepen

Tijdelijke werkgroepen voor de uitwerking en implementatie van een specifieke actie uit de uitvoeringsagenda. In opdracht van het LEA-overleg.

Communicatie

- We zetten in op samenhangende en positieve communicatie rond onderwijskansen (eventueel later uit te breiden naar bredere kansengelijkheid jeugd).
- Te beginnen met het uitwerken van deze afspraken in een overzichtelijk document ondersteund met beelden en leesbaar voor de doelgroep.
- Vindbare informatie op de website van de gemeente met informatie over: doelen, activiteiten, projecten, nieuws(brieven), sociale kaart en filmpjes.
- De werkgroep onderwijskansen denkt hierover mee.

Monitoring

- We monitoren de voortgang op de doelen en resultaten in dit akkoord.
- Daarnaast volgen we eens in de 2 jaar de ontwikkeling van kansengelijkheid op kengetallen. Hierbij kan gedacht worden aan:
- Dekkend aanbod en spreiding scholen kinderopvang
- Positieve resultaten inspectietoezicht op taal, rekenen en aansluiten onderwijsbehoefte
- Eindtoets, meerjarig
- Schooladviezen: daling onder advisering
- Meer opstroom en minder afstroom VO
- Opbrengsten 1F, 1S en 2F stijgen

gemeente
Midden-Groningen